



Warszawa, 28 kwietnia 2023 r.

## Uchwała Rady Naukowej CAMK PAN nr 26/2023

Rada Naukowa CAMK PAN zwraca się do Dyrektora i Rady NCN z apelem o wypracowanie realistycznych mechanizmów finansowania publikacji w otwartym dostępie (Open Access; OA) lub zasad uznawania publikacji za zgodnych z OA, w związku z wprowadzaniem przez wysoko punktowane czasopisma zaporowych opłat za publikowanie w ramach zdefiniowanych przez NCN ścieżek publikacyjnych OA. Apelujemy w szczególności o złagodzenie wymogów dotyczących licencji, na których można umieszczać manuskrypty w otwartych repozytoriach (np. arXiv.org).

### Uzasadnienie

Od pewnego czasu NCN nakłada następujący wymóg: "wszystkie publikacje będące efektem realizacji projektu muszą być dostępne w otwartym dostępie na licencji CC-BY, CC-BY-SA". Na koszty publikacji w OA NCN pozwala zaplanować do 2% wartości kosztów bezpośrednich projektu, jednocześnie sugerując, że koszty te można pokrywać również z kosztów pośrednich.

Jednak koszty publikowania w OA mogą przewyższać nawet całość kosztów pośrednich niedużych grantów. Przykładowo, koszt publikacji OA w Nature to 9750 EUR (<https://www.nature.com/nature/for-authors/publishing-options>). Od 1 stycznia 2024 całkowicie na OA przechodzi jedno z najważniejszych czasopism astronomicznych, MNRAS (<https://academic.oup.com/mnras/pages/mnras-open-access>), a koszt OA będzie wynosił 2310 GBP.

Przykładowo, w realizowanym obecnie w CAMK PAN grantcie PRELUDIUM, którego całkowity budżet to ok. 200 tys., jedna publikacja w MNRAS będzie stanowiła ok. trzykrotne przekroczenie budżetu OA. Sytuacja jest podobna w większych grantach, realizowanych przez większe zespoły badawcze, gdzie spodziewamy się większej liczby publikacji.

Globalnie, w roku 2022 pracownicy CAMK PAN opublikowali 52 artykuły w MNRAS, których koszt w systemie OA wyniósłby ok. 652 tys. zł. Łącznie, opublikowano ponad 200 artykułów. Wynikające stąd koszty publikacji OA dramatycznie przekraczają możliwości finansowe instytutu.

Dodatkowo, OUP (wydawca MNRAS) nie pozwala na udostępnienie manuskryptów w repozytorium arXiv.org na licencji CC-BY wymaganej przez NCN.

Przewodniczący Rady Naukowej CAMK PAN  
prof. dr hab. Piotr Życki